

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu Mgr. Petra Melichera a JUDr. Jany Zemkovej, PhD. v právnej veci žalobcu: **JUDr. Ing. K.**, bytom M., *zastúpeného JUDr. I., advokátkou, so sídlom Š.*, proti žalovanému: **Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky**, so sídlom Nová ul. 13, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. I/223/7524-45098/2010/992517-r zo dňa 16.04.2010, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/13877/2010-59 z 9. novembra 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/13877/2010-59 zo dňa 9. novembra 2011 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie žalovaného č. I/223/7524-45098/2010/992517-r zo 16.4.2010 **z r u š u j e**.

Žalovaný **j e p o v i n n ý** zaplatiť žalobcovi trovy konania v sume 526,40 Eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, na účet právnej zástupkyne žalobcu JUDr. I., advokátky v K.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom krajského súdu bola zamietnutá žaloba, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného, ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie DÚ Košice I č. 595/231/88648/09 z 9.11.2009 o uložení pokuty podľa § 35 ods. 1 písm. c/ zák. č. 511/1992 Zb. vo výške 309,50 Eur z rozdielu dane určenej správcom dane podľa pomôcok za zdaňovacie obdobie október 2001. Krajský súd dôvodil tým, že v čase vydania napadnutého rozhodnutia o uložení pokuty (9.11.2009) boli rozhodnutia správcu dane (o určení dane podľa pomôcok – pozn. odv. súdu) právoplatné.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca odvolanie, v ktorom žiadal, aby odvolací súd jeho žalobe vyhovel. V dôvodoch odvolania poukázal na to, že KS v Košiciach vo veci 6S/19691/2010-81 rozhodnutím z 13.1.2011 v druhovo identickej veci jeho žalobe vyhovel (rozdiel dane určenej správcom za obdobie júl 2011), ktoré sa stalo právoplatným. Obdobne rozhodol vo veci 6S/19687/2010. Postup súdu v prejednávannej veci bol rozdielny, krajne formalistický, nebral zreteľ na zmysel a obsah čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a zákonných ustanovení, na ktoré sa preskúmané rozhodnutie odvoláva.

„Ak by odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, nastal by stav zásadne odlišného posúdenia druhovo rovnakého postupu aj rozhodnutia a nakoniec aj právoplatnosti dvoch druhov súdnych rozhodnutí, z ktorých jedna skupina by považovala rozhodnutie žalovaného za zákonné a ďalšia také isté rozhodnutia žalovaného za nezákonné. Ja, žalobca som presvedčený o tom, že v predmetných veciach nie je možné posudzovať zákonnosť postupu správneho orgánu na základe ľubovôle. V druhovo rovnakých veciach je vecou právnej istoty mňa ako účastníka konania, aby súd posúdil otázku zákonnosti a nezákonnosti rovnako.“

Žalovaný žiadal prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na to, že žalobcovi bola platobným výmerom č. 709/230/36930/06/ZIM zo dňa 3.11.2006 určená daň podľa pomôcok na dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie október 2001. Platobný výmer o určení dane podľa pomôcok bol potvrdený rozhodnutím odvolacieho orgánu č. I/223/12658-77386/2007/992517-r zo dňa 12.10.2007. Rozhodnutie odvolacieho orgánu bolo predmetom súdneho preskúmania. KS Košice rozsudkom sp. zn. 7S/108/2007-

163 zo dňa 3. marca 2010 žalobu ako nedôvodnú zamietol a NS SR rozsudkom sp. zn. 6Sžf/19/2010 zo dňa 16. júna 2010 zmenil rozsudok KS Košice tak, že zrušil rozhodnutie žalovaného a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Na základe zrušujúceho rozsudku súdu žalovaný opakovane rozhodol o odvolaní proti platobnému výmeru dane podľa pomôcok za zdaňovacie obdobie október 2001. Rozhodnutím č. I/223/20205-126055/2010/991545-r zo dňa 13.12.2010 odvolanie pre neodôvodnenosť zamietol. Súčasne poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 2Sžf/32/2011 z 19.10.2011, ktorým potvrdil zamietajúci rozsudok (7S/13874/2010-79) v identickej veci (DPH za december 2000).

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „O.s.p.“), preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a po tom, ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, najmenej päť dní vopred, v senáte rozhodol jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011) a rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

Podľa § 250ja ods. 7 OSP ak najvyšší súd ako súd odvolací v obdobnej veci, aká už bola predmetom konania pred odvolacím súdom, môže v odôvodnení poukázať už len na podobné rozhodnutie, ktorého celý text v odôvodnení uvedie.

Odvolací senát v prejednávanej veci zistil, že najvyšší súd, ako súd odvolací, vo veci 3Sžf/39/2011 (rozhodnutej rozsudkom z 1.12.2011) rozhodol odlišne od veci 2Sžf/32/2011 (rozhodnutej 19.10.2011), na ktoré žalovaný vo svojom vyjadrení poukázal. Odvolací senát v prejednávanej veci dospel k záveru, že sa stotožňuje s právnym posúdením veci vedenej pod sp. zn. 3Sžf/39/2011, ktorého odôvodnenie týmto podľa § 250ja ods. 7 OSP v plnom rozsahu uvádza:

Podľa § 35 ods. 1 písm. c/ zák. č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov, správca dane **uloží** daňovému subjektu pokutu v sume rovnajúcej sa súčinu trojnásobku základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky a dane určenej správcom dane podľa pomôcok.

Z uvedeného ustanovenia vyplýva obligatórna povinnosť (pojem „uloží“) správcu dane uložiť daňovému subjektu pokutu. Toto rozhodnutie je rozhodnutie viazané na formálnu existenciu rozhodnutia o určení dane podľa pomôcok.

Najvyšší súd konštatuje, že zistenia daňových orgánov a krajského súdu zodpovedajú dikcii zákona č. 511/1992 Zb. a ich závery a zistenia zodpovedajú tomu, že konali v rozsahu a spôsobom ako ustanoví zákon. V danom prípade sa však nevyrovnali s existenciou nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 118/2008 zo dňa 10.12.2009.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmavajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa čl. 2 ods.2 Ústavy SR, štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Pojem zákonnosti nie je v Občianskom súdnom poriadku definovaný. Jeho definícia je daná čl. 2 ods. 2 Ústavy SR. Ide o posúdenie, či orgán verejnej správy konal v rozsahu a spôsobom ako ustanovil zákon. Z čl. 2 ods. 2 Ústavy SR ďalej vyplýva, že zákonnosť je neoddeliteľne spojená s ústavnosťou a štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy a v jej medziach.

Posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia v danom prípade je spojené s ústavnosťou deklarovanou nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 118/2008 zo dňa 10.12.2009.

V napadnutom rozsudku krajský súd považoval za rozhodujúci skutkový stav a právny stav, ktorý existoval v čase vydania rozhodnutí daňových orgánov oboch stupňov v preskúmvanej veci.

Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 118/2008, bol vyhlásený dňa 10.12.2009, teda v priebehu odvolacieho daňového konania, pred vydaním napadnutého rozhodnutia Daňového riaditeľstva SR zo dňa 16.04.2010.

Základnou právnou otázkou pre senát najvyššieho súdu bolo, či nález Ústavného súdu mal byť zohľadnený žalovaným v rámci odvolacieho konania o uloženej pokute, pri výklade a aplikácii ustanovenia § 35 ods. 1 písm. c/ zák. č. 511/1992 Zb. podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR v spojení s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Najvyšší súd pritom vychádzal z definície princípu legality tak, ako je uvedený v čl. 2 ods. 2 Ústavy SR.

V tejto súvislosti je nevyhnutné poukázať na to, že podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Nálezy Ústavného súdu interpretujú jednotlivé články Ústavy. Preto pri výklade a aplikácii zákonov správca dane a Daňové riaditeľstvo SR musia na ne prihliadať v druhovo rovnakých prípadoch. Ústava spolu s nálezmi ústavného súdu v zmysle čl. 152 ods. 4 Ústavy SR tvorí ústavné právne pozadie, ktoré je kumulatívne spojené s výkladom a aplikáciou zákonov tak, ako je ustanovené v čl. 2 ods. 2 Ústavy SR.

Podľa výkladu Ústavného súdu uskutočneného v náleze sp. zn. II. ÚS 118/2008 *„zákonom ustanoveného postupu pri domáhaní sa práva na inom orgáne Slovenskej republiky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je i právo účastníka daňového konania, aby v jeho veci konal miestne príslušný správca dane tak, ako je to definované v § 3 ods. 1 zákona o správe daní“*. Výkonom daňovej kontroly na daň z pridanej hodnoty za obdobie február až december 2001 u žalobcu ako daňového subjektu sa vyskytla vada, ktorá mala vplyv na zákonnosť všetkých následných rozhodnutí, keďže výkon daňovej kontroly realizovali pracovníci iného daňového úradu než je príslušný správca dane (§ 3 ods. 1 zák. č. 511/1992 Zb.).

Najvyšší súd zistil, že rozhodnutie o uložení pokuty má svoj skutkový základ v právoplatnom rozhodnutí o určení dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie apríl 2001 (v danom prípade október 2001 – pozn. odv. súdu), podľa pomôcok, ktoré doteraz nebolo zrušené. Formálno-právna existencia rozhodnutia nie je spochybnená. Záver, ku ktorému dospeli daňové orgány zodpovedá vnímaniu zákonnosti ako konania orgánu verejnej správy v rozsahu a spôsobom ako ustanovuje § 35 ods. 1 písm. c/ zák. č. 511/1992 Zb. Ústavný aspekt však v danom prípade nemôže zostať opomenutý, keďže existuje relevantný nález, ktorý sa zásadne vyslovil k správnej praxi daňových orgánov. Preto

žalovaný ako odvolací daňový orgán mal na túto zmenu pri neprávoplatných rozhodnutiach priamo prihliadnuť.

Odvolací súd nepovažuje za potrebné vysvetliť svoj odchylný názor v porovnaní s vecou 2Sžf/32/2011, pretože nie je ojedinelým výsledkom odvolacieho konania a v konečnom dôsledku ho považuje za ústavne konformný so zmyslom a účelom súdnej ochrany podľa čl. 146 Ústavy SR.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 246c, § 224 ods 1,2 OSP v spojení s § 250k ods. 1 OSP podľa vyčíslenia zo 14.3.2012 a to trovy I. st. konania (za 2 úkony á 123,50 Eur + 2 x 7,41 Eur paušál + 19% DPH) v sume 303,31 Eur + 66 Eur súdny poplatok, t.j. spolu 369,31 Eur a za odvolacie konanie 1 úkon á 123,50 Eur + 7,41 Eur paušál spolu 130,91 Eur + 20 % DPH, t.j. 157,09 Eur, celkom 526,40 Eur.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku **n i e** j e prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. marca 2012

JUDr. Ida H a n z e l o v á , v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Andrea Jánošíková